

Posudok oponenta na habilitačnú prácu

Autorka habilitačnej práce: **PhDr. Jana Marie HAVIGEROVÁ, PhD.**

Názov habilitačnej práce: *Intelektově nadané děti (lexikální souvislosti, teoretická vymezení, implicitní reprezentace, studie konzekvenčí a metodika pro skrínink nadání u dětí v předškolním a raném školním vývojovém období)*

Oponentka habilitačnej práce: **Doc. PhDr. Ľuba Končeková, PhD.**

Predkladaná práca je koncipovaná ako „súbor uverejnených vedeckých prác autorky, aktualizovaných a doplnených o nové informácie, súvislosti a komentáre, spracovaných ako súvislý text s ústrednou témou *intelektové nadanie*“.

Autorka spracovala aktuálnu tému, ktorej sa dnes venuje stále viac pedagógov aj psychológov. V rámci prvej, úvodnej kapitoly je formulovaný cieľ práce: poskytnúť teoretické a praktické „vodítka“ pre cielenú aktualizáciu implicitných teórií nadania a aplikáciu metodiky pre skrínink intelektovo nadaných detí v predškolskom veku.

Text druhej kapitoly obsahujúcej kľúčové pojmy už bol publikovaný, ale teraz ho autorka doplnila a rozšírila. Ďalšie dve kapitoly boli publikované v rámci anglickej monografie. Všetky tri kapitoly sa týkajú pojmov nadanie, talent, genialita, intelekt, inteligencia. V dôsledku zvolenej koncepcie niekedy pôsobí rušivo, že sa daný pojem vyskytuje stále znova ... Autorka tu však preukázala hlboké preniknutie do danej problematiky. Pripomienka: v texte o inteligencii (s.20) chýba aspoň zmienka o pojme emocionálna inteligencia (tá je až na s.138) a sociálna inteligencia (až na s. 142), obe na s.170.

Piata kapitola sa podľa názvu mala venovať ontogenetickému vývinu inteligencie a nadania. Namiesto toho je tam zmienka o vývine všeobecne, je tam uvedená periodizácia vývinu a podrobný popis vývinu nervovej sústavy. Pripomienky: periodizácia vývinu vychádza z amerických zdrojov – ani názvy štádií ani ich vekové ohraničenie nezodpovedá členeniu vývinu v našich (stredoeurópskych? alebo skôr českých a slovenských) zdrojoch. V zozname bibliografických odkazov je pritom uvedená učebnica vývinovej psychológie renomovanej českej autorky Vágnerovej. Prečo autorka nevyužila ňou uvádzanú periodizáciu

vývinu? Okrem toho celá periodizácia je iba v angličtine. Šiesta kapitola je venovaná obdobiu predškolského veku, ktoré už autorka vymedzuje v súlade s adekvátnejšími zdrojmi. Horným medzníkom tohto obdobia je autorkou uvádzaná tzv. školská zrelosť, resp. školská pripravenosť. V slovenčine sa v súčasnosti najčastejšie používa pojem školská spôsobilosť (aj v materiáloch Ministerstva školstva ...).

Kapitoly 7 a 8 autorka nazýva „výskumná časť“, ktorú deklaruje ako súbor autorských štúdií a výskumov. V siedmej kapitole sa zaoberá otázkou implicitných teórií nadania. Niektoré pasáže sú tam veľmi podobné s pasážami v kapitolách 2 – 4. Za cennú a originálnu považujem ôsmu kapitolu popisujúcu priebeh, výsledky a skúsenosti s vyhľadávaním nadaných detí v predškolskom veku prostredníctvom metódy Lindy Silvermanovej. Oceňujem autorkine návrhy optimalizácie tejto metódy. V deviatej kapitole sú prehľadne zhrnuté prezentované poznatky.

Pri spracovaní habilitačného spisu autorka využila veľké množstvo aktuálnych a relevantných zdrojov – domácich aj zahraničných. Pri ich uvádzaní v texte aj v zozname bibliografických odkazov bola rešpektovaná platná norma. V súlade s normou však nie je veľmi časté uvádzanie textu iba v angličtine (bez prekladu). Sú to niekedy len slovné spojenia, často celé vety a veľmi často celé odstavce (s. 6, 18, 19, 20, 29, 34, 35, 59, 62, 78, 79, 80, 84, 92, 108, 112-113, 124-125, 128, 129, 133, 134, 137, 141, 173). Pôsobí to veľmi rušivo.

Habilitačnú prácu považujem za cennú pre riešenie skúmanej problematiky v teórii aj praxi.

Habilitačná práca spĺňa požiadavky kladené na tento druh práce.

Otázky do diskusie: Aký názor má autorka na preradenie nadaného žiaka do vyššieho ročníka? Pozná nejaký konkrétny prípad?

Prešov, 30. 8. 2016

Doc. PhDr. Ľuba Končeková, PhD.
Katedra psychológie
Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovská univerzita v Prešove